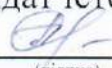

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол № 4
від «21» квітня 2026 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи,
гарант освітньо-професійної
програми зі спеціальності
А4.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)
кандидат історичних наук, доцент
 Л. Ямпольська
(підпис)
від «16» квітня 2026 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Історія в закладах освіти»

(назва освітньої програми)

другий (магістерський)

(назва рівня вищої освіти)

магістр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

А Освіта

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

(код та найменування спеціальності)

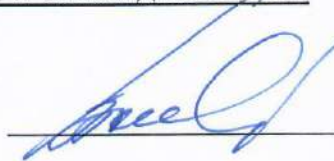
Ректор Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

 Ю. Бойчук
від «14» квітня 2026 р.

Харків – 2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми
Історія в закладах освіти

Перший проректор

В. Борисов

В.о. директора центру забезпечення
якості освіти

О. Жмурко

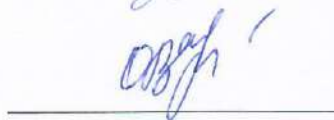
Гарант програми

Л. Ямпольська

Декан факультету історії і права

Л. Зеленська

Голова Студентської ради
факультету історії і права

О. Гусак

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою всесвітньої історії, кафедрою історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету історії і права протокол № 9 від 16 квітня 2026 р.

Вченою радою факультету протокол № 10 від 17 квітня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради університету протокол № 4 від 21 квітня 2026 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант:

1. Лариса Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії.

Члени:

2. Марина Бабич – вчитель історії та правознавства Комунального закладу «Зміївський ліцей № 2» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист;

3. Олена Богдашина – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України;

4. Ольга Гончарова – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України;

5. Світлана Мірошніченко – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії;

6. Ольга Ніколаєнко – доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України;

7. Олександр Обченко – викладач вищої категорії, викладач-методист Харківського машинобудівного фахового коледжу Харківської міської ради Харківської області;

8. Михайло Харламов – доктор історичних наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

9. Аліна Ходаковська – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) факультету історії і права

ХНПУ імені Г.С. Сковороди, вчитель правознавства та громадянської освіти Комунального закладу «Валківський ліцей імені Олександра Масельського» Валківської міської ради Богодухівського району Харківської області.

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів:

1. Оксана Костенко – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри загальної історії, правознавства і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;
2. Ярослав Дудка – викладач історії першої категорії Державного професійно-технічного навчального закладу «Харківське вище професійне училище будівництва»;
3. Олена Коханова – вчитель історії та правознавства Комунального закладу «Безлюдівський юридичний ліцей імені І.Я. Підкопая Безлюдівської селищної ради», спеціаліст вищої категорії, старший учитель, кандидат історичних наук.

**1. Профіль освітньої програми «Історія в закладах освіти»
зі спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди Факультет історії і права Кафедра всесвітньої історії, кафедра історії України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь, що присвоюється: Магістр. Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти (Історія та громадянська освіта).
Офіційна назва освітньої програми	Історія в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми УД № 21002726 від 20 червня 2018 р. Термін дії – до 1 липня 2027 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра / освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, освітнього ступеня магістра
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2026–2027 рр.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2. Мета освітньої програми	
Метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованого фахівця з ґрунтовними інтегрованими знаннями, який уособлює українську національну ідею, керується настановами національної філософії освіти, педагогіки, психології, культури, здатний критично осмислювати і досліджувати проблеми історичної науки у широкому міждисциплінарному контексті, використовувати інноваційні підходи в організації та здійсненні освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, взаємодіяти на засадах партнерства і відповідальності з усіма учасниками освітнього процесу для розбудови освітнього простору й розвитку громадянського суспільства в Україні.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	А Освіта А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти (за предметною спеціальністю «Історія та громадянська освіта»), інноваційна педагогічна діяльність, методика викладання історії та громадянської освіти в профільній школі, закладах фахової передвищої освіти. Цілі навчання: професійна теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців, які володіють спеціалізованими концептуальними знаннями, категоріально-понятійним апаратом історичної науки, здатні здійснювати і

	презентувати міждисциплінарні історичні дослідження, використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички в організації власної педагогічної діяльності, орієнтуватися у сучасних інноваційних трансформаціях освітнього простору, розв'язувати складні завдання та проблеми із невизначеними умовами, проводити дослідження, ефективно спілкуватися й володіти основами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. Теоретичний зміст предметної області: історичні та психолого-педагогічні знання, достатні для формування спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної педагогічної діяльності, зокрема явищ суспільно-політичного, соціально-економічного, духовно-культурного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, сучасного стану й актуальних напрямів історичних досліджень. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, спеціально-історичні методи дослідження, інтерактивні та активні методи навчання (інтегровані, бінарні, проєктно-дослідницький, пошуково-творчий, наочний методи, відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання), методи організації самостійної роботи (проблемно-пошукові, проєктного навчання, колективної розумової діяльності), методи етичного, громадянського, патріотичного, правового виховання. Використання інформаційно-комунікаційної, особистісно-орієнтованої, проблемної, комп'ютерної технологій. Інструменти та обладнання: мультимедійне обладнання і технічні засоби навчання, інформаційні ресурси та програмні продукти для формування загальних і спеціальних компетентностей (електронні довідкові ресурси, електронний архів-репозитарій, навчально-інформаційний портал платформи дистанційної освіти Moodle, сайт наукових праць), бази для проведення практик.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти загальних, спеціальних (фахових) компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності в громадянській та історичній освітній галузі. ОПП має прикладний характер, пропонує комплексний підхід до здійснення освітньої і наукової діяльності та реалізує його шляхом навчання через дослідження, ґрунтовну практичну підготовку у закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.
Форми здобуття освіти	Денна, навчання – 1 рік, 4 місяці; заочна, навчання – 1 рік, 4 місяці
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка висококваліфікованого фахівця, який уособлює українську національну ідею, володіє інтегрованими знаннями з історії та громадянської освіти, здатний критично аналізувати історичні процеси та активно застосовувати інноваційні підходи в організації і здійсненні освітнього процесу, взаємодіяти на засадах партнерства і відповідальності для розвитку освітнього простору і громадянського суспільства в Україні. Ключові слова: громадянська та історична освітня галузь, національна ідентичність, історична наука, громадянська освіта, проєктна діяльність, інтегровані знання, критичне мислення, інноваційні методи навчання, партнерство в освіті, загальна середня, фахова передвища освіта.
Особливості програми	Особливістю програми є підготовка конкурентоспроможного фахівця, що забезпечується такими складовими:

	– ОПП є єдиною в Харківському регіоні, яка випускає магістра освіти за спеціальністю «А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» і забезпечує підготовку вчителів історії та громадянської освіти у ЗЗСО, викладачів у професійній (професійно-технічній), фаховій передвищій освіті; – поглиблена психолого-педагогічна підготовка за професійним спрямуванням; – посилена практична підготовка під час проходження циклу практик (педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти, педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти); – здобуття додаткових компетентностей предметної спеціальності завдяки варіативній складовій, що дозволяє орієнтуватися на суміжні напрямки розвитку кар'єри; – національна і міжнародна академічна мобільність в очному та дистанційному форматі; – формування у здобувачів вищої освіти почуття власної громадянської ідентичності та активної громадянської позиції завдяки участі у студентському самоврядуванні, громадських, волонтерських, благодійних та інших соціальних проєктах. ОПП надає випускникам освітню кваліфікацію, розроблену на основі: Національної рамки кваліфікацій https://mon.gov.ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy?&tag=natsionalna-ramka-kvalifikatsiy Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019 р. № 722/2019 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 29.08.2024 р. № 1225 https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity Державного стандарту профільної середньої освіти від 25.07.2024 р. № 851 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#n10
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець, здатний виконувати педагогічну діяльність у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти України згідно з чинним Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (зі змінами від 25.10.2021): 2320 Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2331 Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти 2322 Викладач закладу фахової передвищої освіти 2351.2 Методист
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; здобуття післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях та/або набуття додаткової кваліфікації у системі освіти дорослих.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання з метою формування основ історичного дослідження, методики викладання та інноваційної діяльності, через практичну підготовку (педагогічну практику в

	зкладах середньої освіти та фахової передвищої освіти), реалізацію національної і міжнародної мобільності, елементів неформальної освіти. Застосовуються проблемні, інтерактивні, проєктні, саморозвивальні, колективні й інтегративні технології навчання, e-Learning. Навчання здійснюється шляхом поєднання традиційних і новітніх інформаційних технологій, комп'ютерних засобів навчання (дистанційних, мультимедійних) у формі лекцій, семінарських занять, взаємонавчання, самостійної роботи, педагогічної практики, виконання кваліфікаційної роботи. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів програми, консультування самостійної роботи здобувачів освіти, яке здійснюється очно та дистанційно. Дистанційне навчання (синхронне, асинхронне) та зв'язок із здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою платформи дистанційної освіти Moodle, месенджерів і соціальних мереж. Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекційних, семінарських занять, онлайн-консультацій відбувається на платформах Google Meet і Zoom. Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди від 1.09.2025 р. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_orhaniz_osv_%20protsesu_2024.pdf
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_orhaniz_osv_%20protsesu_2024.pdf Накопичувальна 100-бальна рейтингова система оцінювання навчальних досягнень здобувачів базується на аналізі здобутих компетенцій в усіх видах аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності. Контроль і оцінка результатів навчання ґрунтуються на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Види контролю: вхідний (попередній), поточний (тематичний), модульний, підсумковий (семестровий контроль та підсумкова атестація) Методи оцінювання: усне та письмове опитування, тестування, колоквиум, есе, доповідь з презентаціями, презентація та захист результатів індивідуальної/групової роботи, самооцінювання, взаємооцінювання тощо. Форми контролю: модульні контрольні роботи, індивідуальні навчально-дослідні завдання, тестування, заліки, звіти з педагогічної практики, усні та письмові іспити, апробація та захист кваліфікаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні завдання або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення історичних досліджень із методичною складовою і характеризується невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2	Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 3	Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.
ЗК 4	Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.
ЗК 5	Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6	Здатність розробляти та презентувати освітні проекти з урахуванням міжнародного і мультикультурного контексту, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
ЗК 7	Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їхні результати.
ЗК 8	Здатність до медіації, адаптації та діяльності в новій ситуації, виявляти та вирішувати проблеми і долати первинні конфлікти.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності, ведення аргументованої дискусії.
СК 2	Здатність усвідомлювати та керувати власними емоціями і психоемоційним станом, розпізнавати почуття, потреби й емоційні стани інших учасників освітнього процесу, забезпечувати безпечне, інклюзивне освітнє середовище та надавати педагогічну підтримку з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів і психоемоційного стану здобувачів освіти.
СК 3	Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя з урахуванням законодавства та державних стандартів України в освітній сфері, взаємодії з колегами і стейкхолдерами.
СК 4	Здатність використовувати інновації у професійній діяльності, моделювати зміст навчання, розробляти критерії та інструменти формувального оцінювання за групами результатів, надавати рекомендації щодо покращення результатів навчання, виходячи з формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, здійснення інтегрованого навчання і формування системного мислення.
СК 5	Здатність використовувати ефективні шляхи і стратегії роботи задля формування обґрунтованої позитивної самооцінки, мотивації здобувачів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес, заохочувати виражати власну позицію, брати участь у прийнятті рішень, впроваджувати заходи щодо подолання освітніх втрат.
СК 6	Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії із здобувачами, батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу на засадах партнерства, підтримки, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти.
СК 7	Здатність формувати у здобувачів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності, орієнтуватися і спиратися у своїй діяльності на нормативні документи, освітні та модельні програми, розробляти власні та удосконалювати вже існуючі навчально-методичні матеріали з історії та громадянської освіти з дотриманням принципів академічної доброчесності.
СК 8	Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати науковий або творчий проєкт (у тому числі кваліфікаційну роботу), аналізувати й узагальнювати його результати, готувати та оприлюднювати доповіді, презентації за результатами дослідницької діяльності.
СК 9	Здатність формувати національну і громадянську ідентичність, поширюючи і популяризуючи знання з національної історії, етнополітики в незалежній Україні, моделювати свою поведінку на засадах громадянської зрілості та діяльнісного підходу, самостійно приймати рішення, виходячи з цінностей громадянського суспільства.
СК 10	Вільне володіння державною (українською) та спілкування іноземними мовами (зокрема англійською) усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної та наукової діяльності.
СК 11	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критично оцінювати, інтерпретувати та ефективно використовувати інформацію, зокрема історичні джерела, факти, явища й події, формувати власну оцінку минулого і

	сучасності України та світу, оперувати цією інформацією та електронними (цифровими) ресурсами у професійній діяльності та за потреби створювати нові.
СК 12	Знання та розуміння законів наукового, соціального і професійного мислення, володіння комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, послуговуючись методами історичного дослідження.
СК 13	Здатність визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань при викладанні предметів громадянської та історичної освітньої галузі.
СК 14	Здатність планувати та проводити навчальні заняття, консультації, практичну підготовку з розумінням наукових основ предметної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах; оцінювати результати навчання, надавати зворотній зв'язок за результатами свого оцінювання.
СК 15	Знання основних історичних концепцій, понять, суджень; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії.
СК 16	Здатність визначати освітній та антропологічний потенціал різних соціальних систем і культур, розробляти нові моделі філософсько-освітніх інституцій, розкривати основний зміст освітньої глобалізації, опановувати навички виявлення і розуміння історико-філософських імплікацій в освітньо-виховній проблематиці.
СК 17	Здатність критично осмислювати, виявляти маніпуляції історичною та актуальною для суспільства інформацією у процесі аналізу електронних медіа, дотримуватися авторського права та етичних норм у роботі з інформацією та під час онлайн-спілкування та створення вербальних і візуальних текстів, мультимедійних презентацій соціокультурного та історичного змісту.
СК 18	Здатність планувати, організовувати та вести освітній процес і системну наукову роботу з обдарованою молоддю, використовуючи завдання і дослідження високого рівня складності для підготовки здобувачів до участі в різнопланових освітньо-наукових заходах.
СК 19	Знання та розуміння сутності глобальних процесів у світі, виявлення причинно-наслідкових зв'язків глобалізації, сутності концепцій сталого розвитку як стратегії розвитку людства на ХХІ ст., визначення ролі суспільства у впровадженні цих ідей.
СК 20	Здатність осмислювати зв'язки між минулим і сучасним громадсько-політичним життям, аналізувати та оцінювати ідеології та діяльність політичних партій, громадських об'єднань і визначати їхню роль у розвитку суспільства в історичній ретроспективі, виявляти і прогнозувати суспільні (історичні) зміни.
7. Програмні результати навчання	
ПРН 1	Уміти застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.
ПРН 2	Демонструвати вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційно-комунікаційні технології та безпечне електронне освітнє середовище для організації й управління освітнім процесом (зокрема під час дистанційного та змішаного навчання), пошуку, обробки та обміну інформацією, презентації власних і спільних результатів діяльності, цифрових ресурсів, для аналізу та вдосконалення методів і педагогічних технологій відповідно до вимог сучасної цифрової освіти (e-Learning).
ПРН 3	Називати та описувати основні принципи, функції, сучасні форми й методи управління освітньою діяльністю, демонструвати вміння планувати, управляти та оцінювати її якість, формулювати актуальні проблеми, здійснювати їх критичний аналіз, генерувати нові ідеї, обґрунтовувати можливі шляхи розв'язання та оцінювати їх ефективність.

ПРН 4	Визначати і характеризувати основні принципи, закони та методи науково-педагогічних досліджень; описувати апарат науково-педагогічного дослідження, демонструвати навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження, вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.
ПРН 5	Описувати показники якості педагогічної діяльності, аналізувати можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначати індивідуальні професійні потреби, шляхи вдосконалення власної педагогічної майстерності, обирати ресурси для професійного розвитку впродовж життя.
ПРН 6	Демонструвати вміння класифікувати, впорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.
ПРН 7	Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, демонструвати вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки та я-ідентичності.
ПРН 8	Виявляти здатність до співпраці та інтеграції в досягненні спільної мети з іншими особами, установами, організаціями та стейкхолдерами, брати активну участь у командній роботі незалежно від рівня попередніх знань і підходів, забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу, володіти методами діалогу, полілогу, ненасильницької й безконфліктної комунікації.
ПРН 9	Знати та дотримуватися умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, життєвих навичок для збереження фізичного і психоемоційного здоров'я, правил поведінки у надзвичайних ситуаціях.
ПРН 10	Обґрунтовувати дослідницький проєкт, формулювати цілі дослідження, складати їх джерельно-історіографічне обґрунтування, обирати оптимальні методи, умови і ресурси, основні етапи виконання та очікувані результати з дотриманням правил академічної доброчесності, дотримуватися їх у власній професійній діяльності.
ПРН 11	Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії, нових досягнень і тенденцій розвитку предмета навчальної дисципліни, вільно володіти й оперувати найважливішими теоретико-методологічними поняттями і категоріями при дослідженні історичних процесів.
ПРН 12	Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії та джерелознавства, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усноісторичних досліджень у просторі конструювання минулого.
ПРН 13	Характеризувати існуючі парадигми історії української державності, їх обумовленість і соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів, проводити цілеспрямовану роботу з формування національної моделі історичної пам'яті, використовувати методи різноманітних концепцій Memory Studies, аналізувати їх вплив на формування національної і громадянської ідентичності.
ПРН 14	Аналізувати правові та інституціональні виміри співробітництва України та ЄС, виявляти перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місце в них України.
ПРН 15	Орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній ситуації, узагальнювати досвід міжнародної співпраці та міжнародної безпеки, аналізувати процеси глобалізації як історичного процесу, глобальні проблеми та основні напрями їх вирішення; усвідомлювати важливість захисту довкілля, сприяння сталому розвитку суспільства як на локальному, так і глобальному рівні.
ПРН 16	Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підтримку їхнього прагнення до саморозвитку, розкриття здібностей і пізнавальних можливостей, постановку цілей та їх реалізацію.

ПРН 17	Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття ними рішень.
ПРН 18	Визначати оптимальний зміст і форми професійного розвитку, поглиблювати знання щодо актуальних наукових досліджень і сучасних практик, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, визначенням оптимального змісту і форм результативності власного навчання, активно долучатися до діяльності професійних спільнот.
ПРН 19	Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.
ПРН 20	Аналізувати, добирати, укладати на основі модульних навчальних програм навчальні програми, підручники, посібники, інші засоби навчання, доцільно застосовувати дидактичні інструменти у навчальному процесі, інтегрувати нові наукові дані у зміст навчальної дисципліни, створювати та впорядковувати зміст навчально-методичних матеріалів із дотриманням принципів академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти.
ПРН 21	Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних психолого-вікових особливостей здобувачів, моделювати зміст освіти з орієнтацією на обов'язкові результати навчання у громадянській та історичній галузі, залучати здобувачів освіти до оцінювання (зокрема до формуального оцінювання за групами результатів) та планування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечувати зворотний зв'язок із ними, впроваджувати заходи щодо подолання освітніх втрат.
ПРН 22	Демонструвати випереджальне мислення, прогнозувати напрямки політичних, економічних, соціальних процесів, геополітичних змін, їх розуміння, моделювати способи дій під час збройних конфліктів і надзвичайних ситуацій, оцінювати історичні зміни, розробляти моделі альтернативного історичного розвитку.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію програми, відповідають вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня ВО (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#n9 Фахову підготовку здобувачів забезпечує професорсько-викладацький склад факультету історії і права – кафедри історії України, кафедри всесвітньої історії, кафедри теорії і методики викладання суспільно-правових дисциплін, інших профільних кафедр університету – доктори та кандидати наук. Рівень професійної та академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників є достатнім для успішної реалізації освітньої програми. Всі викладачі, що забезпечують реалізацію освітньої програми, є визнаними професіоналами із значним досвідом роботи (практичної, дослідницької, інноваційної, управлінської), займаються науковими дослідженнями, вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, підготовкою навчальних посібників. Практико-орієнтований підхід до підготовки здобувачів підтверджується практичним досвідом науково-педагогічних працівників, які працюють у закладах загальної середньої, профільної та спеціалізованої середньої освіти. Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують підготовку здобувачів магістерського рівня вищої освіти, пройшли стажування та/або підвищення кваліфікації в рамках реалізації стратегії розвитку кадрового потенціалу, підвищення рівня володіння цифровою грамотністю та іноземними мовами (англійською, польською, німецькою).
-----------------------------	---

	На основі використання сучасних технологій менеджменту якості освіти в університеті впроваджена система оцінювання показників діяльності викладачів здобувачами, зокрема щорічне анонімне опитування «Викладач очима студентів» з метою підвищення ефективності роботи викладацького складу, створення для здобувачів відкритого освітньо-наукового середовища, спрямованого на забезпечення результатів навчання.
Матеріально-технічне забезпечення	Приміщення для аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти мають достатню площу та інформаційно-комунікаційне технічне обладнання (комп'ютери, оснащені операційними системами та пакетами прикладного програмного забезпечення, мультимедійні засоби, SMART Board). У навчальний процес впроваджуються передові інформаційні та комунікаційні технології, зокрема навчання на платформі Moodle. Функціонують точки бездротового інтернет-доступу. Реалізація освітнього процесу здійснюється з використанням інструментарію Google Meet і Zoom для синхронної взаємодії, а також прикладного офісного програмного забезпечення. Положення про використання технологій дистанційного навчання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди від 22.02.2021 р. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vykorystanya_tehnologiy_dustanziynogo_navchanya.pdf Для забезпечення контролю за дотриманням норм академічної доброчесності кваліфікаційні роботи проходять перевірку на наявність текстових запозичень за допомогою спеціалізованого сервісу «Strike Plagiarism». Кодекс академічної доброчесності ХНПУ імені Г.С. Сковороди від 24.03.2026 р. https://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf Положення про використання інструментів генеративного штучного інтелекту в освітньо-науковому процесі ХНПУ імені Г.С. Сковороди від 05.11.2024 р. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_vykorystannia_shi.pdf Учасники програми мають вільний доступ до фондів наукової бібліотеки та електронного контенту – міжнародних наукових баз даних, електронних бібліотек, каталогів та архівів тощо. Бюджет програми є прозорим і обґрунтованим, залучені фінансові ресурси університету – державне замовлення, кошти фізичних та юридичних осіб за навчання здобувачів та спонсорські кошти – є достатніми для забезпечення реалізації освітньої програми. Наявна соціально-побутова інфраструктура, обладнання за кількістю та якістю є достатніми для досягнення передбачених програмою цілей і відповідають технологічним вимогам до матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 р. № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#n9
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітньо-професійна програма забезпечена навчально-методичною документацією та матеріалами з усіх освітніх компонентів циклу професійної підготовки, вибіркових навчальних дисциплін і педагогічної практики. Реалізація ОПП забезпечується шляхом доступу кожного

	здобувача вищої освіти до баз даних і бібліотечних фондів, які формуються за повним переліком дисциплін навчального плану зі спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Кожен здобувач забезпечений доступом до мережі Інтернет, достатньою кількістю навчальних друкованих та електронних видань з кожної дисципліни професійного циклу і блоку вільного вибору здобувачів (включаючи електронні бази періодичних видань). Здобувачі мають вільний доступ до: - офіційного сайту ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/); - сайту факультету історії і права (http://hnpu.edu.ua/uk/division/fakultet-istoriyi-i-prava); - точок бездротового доступу Інтернет; - наукової бібліотеки ХНПУ імені Г.С. Сковороди, читальних зал (http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody); - навчально-інформаційного порталу на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua); - електронного архіву-репозитарію ХНПУ імені Г.С. Сковороди (https://dspace.hnpu.edu.ua/); - фахових наукових видань ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://journals.hnpu.edu.ua/); - Міжнародної наукової бази даних Web of Science, згідно з наказом №1286 від 19.09.2017 р. Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до електронних наукових баз даних (http://csi.webofknowledge.com/CSI/exit.do?Func=Exit&SID=C69ThC1gNFywkg7lRZQ); - навчально-методичних комплексів дисциплін, робочих програм і силабусів, програм практик (https://drive.google.com/drive/folders/1kDDgW2ZLmzgNr1DMTrv2XjHRzHlwJLF1 https://drive.google.com/drive/folders/11GAWgA4kR2R3biBi6UCHAMvo1_SCqN4k); - інформації щодо грантових можливостей університету (http://hnpu.edu.ua/uk/grantova-ta-proyektna-diyalnist); - конференцій, олімпіад, наукових конкурсів і турнірів (http://hnpu.edu.ua/uk/konferenciyi-olimpiady-naukovi-konkursy-ta-turniry); - програм академічної мобільності (https://sites.google.com/hnpu.edu.ua/academic-mobility-hnpu/пропозиції-нпп). Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	У межах освітньо-професійної програми право на академічну мобільність реалізується на підставі договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, різноманітних програм і проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, в якому він постійно навчається, на основі індивідуальних запрошень.

	Відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist%20uchasnykiv%20osvitnoho%20protsesu%20(2).pdf), здобувачі вищої освіти в межах програм внутрішньої академічної мобільності тимчасово допускаються до освітнього процесу в закладі вищої освіти – партнері та мають права й обов'язки здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність. Співпраця здійснюється в межах договорів про співробітництво із Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Київським столичним університетом імені Бориса Грінченка, Національним університетом цивільного захисту України, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка, Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка, Університетом Григорія Сковороди в Переяславі, Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна, Харківським гуманітарним університетом «Народна українська академія», КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького: https://docs.google.com/document/d/11VpdrTpERg3TNPVVSrQ6cFIpv9GmA4UK/edit
Міжнародна кредитна мобільність	Право на академічну мобільність у межах освітньої програми реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами та закордонними закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу ЗВО з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, в якому він постійно навчається, на основі індивідуальних запрошень. Відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist%20uchasnykiv%20osvitnoho%20protsesu%20(2).pdf), здобувачі вищої освіти в межах програм міжнародної академічної мобільності тимчасово допускаються до освітнього процесу в закладі вищої освіти – партнері і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти українського закладу вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність. Зарахування результатів навчання в закордонному навчальному закладі є можливим за умови, що зміст (очікувані результати навчання) навчальних дисциплін і практик та обсяг кредитів збігаються не менш ніж на 75%. Встановлені партнерські відносини та укладені договори про наукову співпрацю і реалізацію програм академічної мобільності із закордонними закладами вищої освіти: Університетом імені Адама Міцкевича у Познані, Поморським університетом у Слупську, Академією імені Яна Длугоша, Варшавським, Вроцлавським університетами (Польща); Університетом Кардіфф Метрополітен, Кембриджським університетом (Велика Британія), Телавським державним університетом імені Якова Гогобашвілі (Грузія), Газіантепським університетом, Університетом Докуз Ейлюль (Туреччина), Хейлунцзянським університетом (Китай).

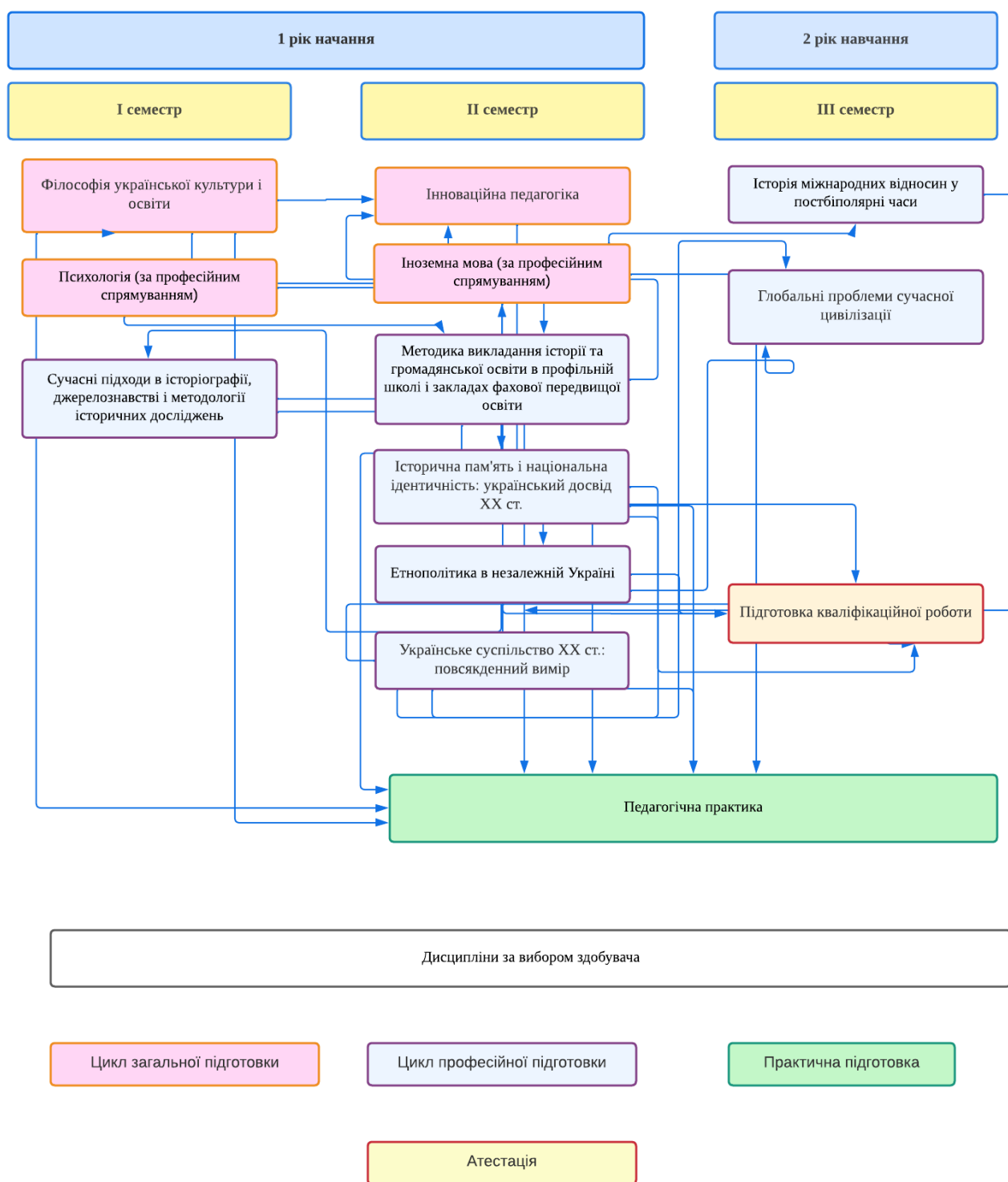
	https://docs.google.com/document/d/1Cq1Dk_NUbpmL24siq8eDi0LU0c-RZNay/edit#heading=h.gjdgxs
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Ліцензією передбачається підготовка іноземців та осіб без громадянства у межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Структурно-логічна схема

2.1 Перелік освітніх компонентів

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Навчальний семестр	Кількість кредитів ECTS	Форма підсумкового контролю
Цикл загальної підготовки				
ОК 1	Інноваційна педагогіка	2	5	іспит
ОК 2	Психологія (за професійним спрямуванням)	1	3	залік
ОК 3	Філософія української культури і освіти	1	3	залік
ОК 4	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	2	3	залік
Усього			14	
Цикл професійної підготовки				
ОК 5	Методика викладання історії та громадянської освіти в профільній школі і закладах фахової передвищої освіти	2	5	іспит
ОК 6	Історична пам'ять і національна ідентичність: український досвід ХХ ст.	2	4	іспит
ОК 7	Етнополітика в незалежній Україні	2	4	іспит
ОК 8	Сучасні підходи в історіографії, джерелознавстві і методології історичних досліджень	1	6	іспит
ОК 9	Українське суспільство ХХ ст.: повсякденний вимір	2	4	залік
ОК 10	Глобальні проблеми сучасної цивілізації	3	3	залік
ОК 11	Історія міжнародних відносин у постбіполярні часи	3	4,5	іспит
Усього			30,5	
Практична підготовка				
ОК 12	Педагогічна практика	2	9	залік
		3	4,5	залік
Усього			13,5	
Цикл дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти				
Дисципліни за вибором здобувача			23	
Усього			23	
Атестація				
ОК 13	Підготовка кваліфікаційної роботи		9	захист КР
Усього			9	
Загальний обсяг циклу загальної підготовки			14	
Загальний обсяг циклу професійної підготовки			30,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			67,5	
Загальний обсяг вибіркового компонентів			23	
Загальний обсяг освітньої програми			90	

2.2 Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників освітньо-професійної програми зі спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) здійснюється відповідно до «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Polozhennia%20pro%20orhanizatsiiu%20ta%20provedennia%20atestatsii%20na%20zdobuttia%20osvitnoho%20stupenia%20bakalavr%20i%20mahistr.pdf ;

«Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди»

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_pro_kvalifikatsiinu_robotu.pdf та згідно з навчальним планом зазначеної спеціальності.

Атестація проводиться після виконання здобувачем освіти навчального плану в повному обсязі у третьому навчальному семестрі у формі захисту кваліфікаційної роботи, здійснюється відкрито й публічно та завершується виданням документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням відповідної кваліфікації.

Необхідною умовою успішної атестації є дотримання здобувачем освіти принципів академічної доброчесності, що виключає будь-які форми плагіату чи маніпулювання даними, а також передбачає обов'язкове депонування тексту кваліфікаційної роботи в електронному репозитарії Університету.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1					+							+	
ЗК 2	+			+	+							+	
ЗК 3					+	+	+	+	+		+	+	
ЗК 4	+	+			+	+			+	+	+	+	
ЗК 5			+									+	+
ЗК 6	+		+	+	+	+	+			+	+		+
ЗК 7						+		+	+	+	+		+
ЗК 8			+								+	+	
СК 1	+				+	+		+			+	+	
СК 2	+	+			+							+	
СК 3	+	+	+									+	
СК 4	+	+			+							+	
СК 5	+	+	+	+	+							+	
СК 6	+	+	+	+	+							+	
СК 7	+				+							+	+
СК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 9		+	+	+			+			+			
СК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
СК 11	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 12	+	+	+		+			+		+	+		+
СК 13			+			+		+			+	+	+
СК 14		+		+			+	+			+		
СК 15					+	+	+	+	+	+	+		+
СК 16	+		+				+					+	
СК 17			+					+	+	+		+	
СК 18	+				+			+				+	+
СК 19			+		+	+	+	+	+	+	+	+	
СК 20					+	+	+			+	+		

ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні (фахові)
компетентності, ОК – освітній компонент

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ПРН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
ПРН 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 3	+	+	+		+							+	
ПРН 4	+	+	+		+			+				+	+
ПРН 5	+		+	+	+							+	
ПРН 6	+		+		+							+	+
ПРН 7	+	+			+							+	
ПРН 8	+	+	+	+	+		+			+	+	+	
ПРН 9	+	+			+							+	
ПРН 10	+	+			+							+	+
ПРН 11				+		+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12				+				+	+			+	+
ПРН 13			+		+	+		+	+				
ПРН 14				+			+			+	+		
ПРН 15					+			+		+	+		
ПРН 16	+	+	+		+							+	
ПРН 17	+	+	+	+		+		+	+			+	+
ПРН 18	+	+		+	+							+	
ПРН 19	+	+	+		+							+	+
ПРН 20	+			+							+	+	+
ПРН 21	+	+	+		+							+	
ПРН 22					+	+	+			+	+		+

ОК – освітній компонент, ПРН – програмні результати навчання

